

RELIGIEUS BEGRAVEN

Levensbeschouwingen geven antwoord op de drie belangrijkste levensvragen:

verleden: de vraag naar de oorsprong

heden: de vraag naar zingeving

toekomst: de vraag naar 'na de dood'

In het antwoord op de vraag wat er na de dood gebeurt, zijn drie antwoorden te onderscheiden:

hiermaals: het leven is eindig, de dood is het einde

hiernamaals: het leven is eindig, de dood is een grens

hiernanogmaals: het leven is niet eindig, de dood is een overgang naar een nieuw leven

Het levensbeschouwelijke landschap is zeer divers.

Hoe is op begraafplaatsen die levensbeschouwelijke, c.q. religieuze verscheidenheid terug te vinden?

RELIGIE 13 - ODD FELLOWS

London Necropolis

Ten zuidwesten van Londen bevindt zich in Brookwood de London Necropolis, in 1840 op zo'n 40 km van Londen aangelegd met de bedoeling er de enige begraafplaats van Londen van te maken, maar na een korte bloeiperiode volgde een periode van verval. Toch heeft de begraafplaats zich onder de naam Brookwood Cemetery weten te handhaven door grafvelden ter beschikking te stellen aan allerlei, vooral religieuze groeperingen. Brookwood Cemetery is nu een agglomeratie van begraafplaatsen en begraafplaatsjes, die vaak ongemerkt in elkaar overlopen. Een van de grafvelden, plot 130, werd in 1859 verworven door de Independent Order of Odd Fellows - Manchester Unity.

Brookwood Cemetery: Odd Fellows

Independent Order of Oddfellows

De Independent Order of Odd Fellows (IOOF) of kortweg Odd Fellows is een wereldwijd genootschap met humanitaire doelstellingen, nauw verwant met de Vrijmetselarij, maar toch met specifieke opvattingen. Zij ontstond in het begin van de 18e eeuw in Engeland, waarschijnlijk doordat rondtrekkende handwerksgezellen, die tot geen enkele Gilde werden toegelaten (*odd fellows* = overgebleven of losse gezellen), zich verenigden in een *fellowship*, een broederschap waarvan de leden elkaar bijstonden in tijden van nood. Ook probeerden de leden zich verder te ontwikkelen in een verbond van Vriendschap, Liefde en Waarheid. Deze drie termen zijn gesymboliseerd in het logo van de drie schakels F - L - T:

Friendship - Love - Truth

ontstaan en geschiedenis

Wanneer de Odd Fellows in Engeland ontstonden is niet precies vast te stellen. De eerste vereniging is waarschijnlijk in 1736 opgericht in Londen. In de loop van de 18e eeuw waren er diverse stromingen binnen de Odd Fellows, ontstaan door verschil in politieke belangen en geloofsinzichten. In 1779 verenigden diverse stromingen zich in de *Union of London Order*, uit deze Orde ontstond in 1810 te Manchester de Engelse *Independent Order of Odd Fellows - Manchester Unity*. Enkele van haar leden emigreerden naar de USA en onder leiding van Thomas Wildey werd in Baltimore op 26.04.1819 een loge opgericht, die zich al snel onafhankelijk verklaarde van de Engelse tak en verder ging als *Independent Order of Odd Fellows*. Vanuit de USA deed de Orde haar intrede op het vasteland van Europa, eerst in 1870 in Duitsland, gevolgd door andere landen. In Nederland vond de stichting in 1877 plaats door de oprichting van de *Paradijs Loge nr. 1* in Amsterdam. In 1911 volgde de oprichting in België met de *Belgia Loge nr. 201* in Antwerpen.

Thomas Wildey

organisatie

De IOOF vormt een internationale organisatie met haar hoofdzetel in de USA onder leiding van de 'Soevereine Groot-Loge', waar aan het hoofd de gekozen 'Soevereine Hoofdmeester' staat. Per nationaliteit spreekt men van een 'Groot-Loge' voor de desbetreffende 'Jurisdictie'. Tot de Jurisdictie van Nederland behoort ook België. Elke Groot-Loge staat onder kleiding van een 'Grootmeester'. Plaatselijk wordt de IOOF gedragen door loges. De Odd Fellows ordent haar leden volgens een gradensysteem. Graden worden verleend in bijzondere zittingen waarin volgens rituelen de leden worden ingewijd in een volgende graad.

De Orde is in zoverre een 'geheim' genootschap, dat er tegenover buitenstaanders een zekere geheimhouding betracht wordt ten aanzien van ritueel en graden er gebruik gemaakt wordt van enkele geheime tekens en woorden voor onderlinge herkenning.

De Odd Fellows was aanvankelijk een typische aangelegenheid voor mannen. In 1851 werd voor vrouwen de Rebecca-graad gecreëerd en in 1868 ontstond een onafhankelijke vrouwenloge. Sindsdien kent de Orde eigenlijk twee Ordes binnen dezelfde schoot: de Odd Fellows voor mannen en de Rebecca-loges voor vrouwen. Later kwamen er ook gemengde loges en ook loges voor de jeugd.

Brookwood Cemetery: grafveld Odd Fellows

doelstellingen

De Odd Fellows vormen een onderlinge broederschap en stellen zich als hoofddoel de broederschap onder alle mensen zowel ideëel als daadwerkelijk te bevorderen en te dienen.

Van haar leden vraagt de Orde dat zij een Hogere Macht erkennen en deze met de meest mogelijke vrijheid dienen of naar eigen inzicht vereren. De aarde is door een Hogere Macht aan de mens toevertrouwd, waardoor de Orde zich verantwoordelijk voelt voor de menselijke samenleving. Dat uit zich op twee manieren: theoretisch en praktisch.

De leden komen samen in hun Tempel, waarin men door ethische voordrachten en besprekingen voor elkaar geestelijke verdieping zoekt. Verdraagzaamheid en eerbied voor andere levensovertuigingen zijn zo belangrijk dat niet gediscussieerd mag worden over onderwerpen van religieuze of politieke aard.

De leden theoretiseren niet alleen, maar doen ook aan maatschappelijk hulpbetoon. Praktisch tracht men daar waar nood is de medemens te steunen waarbij de logeleden zich vrijwillig inzetten of een charitatieve bijdrage geven. De formele opdracht naar de leden luidt: de zieken bezoeken, de bedroefden troosten, de wezen opvoeden en de doden begraven.

visie op dood en begraven

Op mijn vraag aan een (Nederlands) lid van de Odd Fellows hoe zij aankijken tegen begraven en cremeren, kreeg ik het volgende antwoord:

Odd Fellows kijken net zo als andere Nederlanders tegen cremieren en begraven aan. Ook de wijze van uitvaart stuurt de Loge niet. Het is aan het lid zelf of hij voor crematie of begraven kiest. Vanuit de Orde bestaat hier geen richtlijn en/of advies over. Als een lid van een Loge komt te overlijden wordt vanuit de Loge contact met de nabestaanden opgenomen over de uitvaart. Sommigen kiezen er voor om tijdens de uitvaart ook aandacht te schenken aan de Odd Fellows. In dat geval zal tijdens de uitvaart door de voorzitter van de Loge even aandacht aan de Odd Fellows worden gegeven door heel in het kort de doelstellingen weer te geven. Aan het eind van zijn toespraak legt hij drie witte anjers op de kist onder de woorden 'Vriendschap, Liefde en Waarheid'. Tijdens de uitvaart gaan de leden van de Loge als de voorzitter het woord neemt staan. Meestal hebben de leden van de Loge dan hun officieel kostuum aan (smoking). Uiteraard na akkoord van de nabestaanden.

Vroeger was het een plicht van de leden van de Loge om daadwerkelijk invulling te geven om de doden te begraven. Dat was in een tijd dat er veel armoede was en de tegenwoordig gebruikelijk uitvaartverzekering er ook nog niet was. Tegenwoordig speelt dit niet meer. Wel blijft bestaan de opdracht de weduwen te troosten en de zieken te bezoeken. Alleen het laatste, de zieken bezoeken, wordt in praktijk gebracht.

obelisk bij inauguratie
in 1861

The Odd Fellows' burial ground

Odd Fellows zullen over het algemeen geen eigen begraafplaatsen of grafvelden hebben, omdat de leden tot verschillende religies kunnen behoren. Op de London Necropolis hebben ze wel een eigen grafveld in plot 130. Het gaat hier om de *Independent Order of Odd Fellows - Manchester Unity* ofwel de Engelse tak van de IOOF, die dit grafveld verwierf in 1859. Hier konden de overleden leden van de verschillende loges van het Metropolitan District begraven worden.

Centraal op het grafveld staat een obelisk die refereert aan de inauguratie van dit veld: *The burial ground of The Metropolitan Districts of the Independent Order of Odd Fellows. Manchester Unity. Friendly Society. Inaugurated october 14th 1861.* Het reliëf in het midden van de obelisk is interessant vanwege de vele symbolen, die verwijzen naar de Odd Fellows, van boven naar beneden: het oog van de waarheid; een open hand met een hart is de vriendschap, die vanuit het hart komt; de wereldbol symboliseert de universele geest van weldadigheid; het wapen van de Odd Fellows met zandloper (waarheid), gekruiste sleutels (zekerheid), lam met vaandel (geloof), bijenkorf (beloning voor hard werken); de duif met palmtak. Aan de zijkant staan twee dovende fakkels als symbool van sterfelijkheid.

Op het grotendeels lege veld staan enkele opvallende graftekens van Grootmeesters, waarop het symbool van de open hand met hart heel duidelijk is aangegeven. Het merendeel van de graftekens is eenvoudig.

grafteken Grootmeester

symbol

grafteken Grootmeester

wereldwijd

De Independent Order of Odd Fellows vormt een internationale organisatie met haar hoofdzetel in de Verenigde Staten. Internationaal wordt het ledenaantal geschat op ca. 1,5 miljoen. In Nederland zijn ongeveer 60 loges van Odd Fellows met daarnaast een aparte vrouwenorganisatie Rebecca met 40 loges, tevens zijn er nog 15 Young Odd Fellows-Clubs, alles bij elkaar zo'n 4000 leden.

